

Waarom zoek je de Levende onder de doden?

Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament: Exodus 15: 19-21

Schriftlezing Evangelie: Lucas 24:1-12

Auferstehung Christi,
N. Saric

Overweging

Gemeente van Jezus Christus, onze levende Heer,

Vroeg in de morgen gaan vrouwen op weg, om een zware taak te volbrengen. Het lichaam van hun geliefde dode – ruim een dag geleden gestorven – moet alsnog gebalsemd worden. De vorige dag had het niet gekund. Toen was het sabbat, rustdag. Nu gaan ze zo vroeg als het kan op weg met geurige olie en balsem. Hun namen: Maria uit Magdala, Johanna en Maria, de moeder van Jacobus en nog enkele vrouwen van wie we de naam niet weten.

Ze komen bij het graf. En dan is er de schokkende ontdekking dat de steen voor het graf is weggerold; en dat het lichaam van Jezus er niet ligt. De vrouwen weten niet waar ze het zóeken moeten. Letterlijk staat er: ze zijn ‘zonder weg’; helemaal de weg kwijt. Ze weten niet waar ze het zoeken moeten.

Plotseling staan er twee mannen bij hen, in stralende gewaden. Wie zijn die lichtende figuren? Volgens Markus is het er één. Een (gewone) jongeman, in het wit gekleed. De evangelist Matteüs vertelt dat het een engel is, één engel (de kinderen gaan in de kinderdienst iets doen met deze engel bij Mattheüs). Lukas heeft het over twee mannen, in strálende gewaden. Wie waren deze mannen? Lukas had het al eens eerder over twee mannen gehad, twee mannen in hemelse luister. Dat waren Mozes en Elia, in het verhaal van de verheerlijking op de berg (Lucas 9,28-36). Toen, toen Jezus aan het bidden was op een berg, waren zij gekomen om hem bij te staan. Zij spraken over Jezus’ exodus. Exodus, dat is het woord dat gebruikt wordt voor de uittocht van het volk Israël uit Egypte. Maar in het verhaal van de verheerlijking op de berg doelden beide profeten op Jezus uittocht, Jezus’ uitgang uit het léven, die hij in Jeruzalem moest volbrengen.

Beide profeten, Mozes en Elia, wisten waar zij over spraken. Zij hadden aan den lijve ondervonden, hoe trouw blijven Gods opdracht een mens in levensbedreigende situaties brengen kan. De koning van Egypteland riep al zijn legers saam. En koningin Izebel stond de profeet Elia zo vasthoudend naar het leven, dat hij er depressief van werd en wenste te sterven. Beide profeten wisten dus waarover ze met Jezus spraken, toen het ging over zijn exodus.

Ze waren gekomen, Mozes en Elia, om Jezus te steunen, toen Jezus op een berg steun zocht bij God.

En nu zijn ze dan gekomen, vertelt Lucas, om de vrouwen bij te staan. En ze zeggen hen: *‘Waarom zoekt u de levende onder de doden? Hij is niet hier, hij is uit de dood opgewekt. Herinner u wat hij u gezegd heeft toen hij nog in Galilea was...’*

De Levende noemen ze Jezus. De vergelijking tussen Jezus’ levensweg en de weg van het volk Israël gaat dus verder dan het begrip Exodus aangeeft. Jezus heeft de uittocht uit het leven gemaakt, maar blijkbaar ook de doortocht door de dood heen. Zoals de Israëlieten dwars door de zee waren gegaan en niet waren bedolven, en later dwars door de Jordaan, zo is Jezus blijkbaar dwars door de dood heen gegaan en er niet door opgeslokt. Hij is niet dood, hij leeft.

De kruisweg die Jezus was gegaan, die aaneenschakeling van momenten van lijden, die kruisweg is geen doodlopende weg gebleken, maar een weg naar nieuw leven.

De Levende, waarom zoeken jullie hem onder de doden? vragen de mannen in het wit. Je zoekt op de verkeerde plek. In een graf is hij niet te vinden. Daar is alleen een spoor dat hij er geweest is, de linnen doeken waarin Jozef van Arimatea Jezus' dode lichaam gewikkeld had. Nu moeten jullie gaan speuren naar andere tekenen, naar sporen van een Levende.

En hier begint het grote zoeken, dat geloven heet.

De vrouwen beginnen ermee. Petrus volgt. Daarna de andere leerlingen. En weer anderen. Tot op de dag van vandaag zoeken wij naar sporen van de Levende Heer.

Waar zoeken wij. Weten wij de weg? Weten wij, waar we het zoeken moeten, als we Jezus op het spoor willen komen?

Jezus had zelf al wel aanwijzingen gegeven, waar te zoeken. Mozes en Elia sporen de vrouwen aan zich die aanwijzingen te herinneren. 'Herinner je', zeggen ze, 'wat hij u gezegd heeft, toen hij nog in Galilea was.'

Jezus heeft allereerst mensen genoemd, onder wie hij de vinden zou zijn. Mensen met honger en dorst, vreemdelingen, naakten, zieken, gevangenen. Het bijzondere is, dat je eerst helemaal niet door hebt, dat hier sporen van Jezus liggen, als je deze mensen ontmoet, bezoekt, iets voor ze doet. 'Ik had honger en jij hebt mij te eten gegeven... ik was een vreemdeling en jij hebt mij gehuisvest... ik was ziek en jij zocht me op' krijg je te horen achteraf. Dan vraag je: 'Maar Jezus, wanneer heb ik u dan hongerig gezien? Wanneer als vreemdeling? Wanneer bezocht ik u omdat u ziek was?' En dan luidt het antwoord: 'Wat je aan de minsten van mijn broeders en zusters gedaan hebt, dan heb je mij gedaan.' Sporen van de Levende zijn te vinden bij deze minsten van Jezus' broeders en zusters. Jezus zelf verschijnt ons daar niet, tenminste niet dat wij het merken, maar er zijn tekenen dat hij als Levende deelt in hún honger, hun heimwee en kou en pijn, hun gevangenschap, hun isolement, hun eenzaamheid (Mattheüs 25,35-40).

Jezus heeft ook plaatsen genoemd waar hij te vinden zou zijn. 'Wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria tot aan de uiteinden van de aarde', heeft hij gezegd (Handelingen 1,8).

Op de plaats waar we wonen, maar ook aan de andere kant van de wereld, tot aan de uiteinden der aarde, kunnen we mensen tegenkomen, aan wie je merkt dat ze door Jezus zijn geraakt. Je merkt het aan wat ze zeggen, of wat ze doen, aan hun hele levenshouding of levenswijze. Jezus zelf verschijnt ons daar niet, maar overduidelijk is, dat de Levende zijn stempel heeft gedrukt op deze getuigen van hem. Zijn stempel op hun levens is een spoor, een aanwijzing dat hij leeft!

Jezus heeft ook bijzondere handelingen genoemd, waar hij te vinden zou zijn als wij die doen. Brood nemen, God ervoor danken, het breken en delen met elkaar. De beker nemen, God danken, hem laten rondgaan onder elkaar. En dat doen om Jezus te gedenken.

Jezus zelf verschijnt ons dan niet, maar dat mensen dit maar blijven doen, er kracht uit putten en gemeenschap in ervaren is toch een duidelijk teken dat hij leeft. Een spoor, achteraf gezien, dat hij als de Levende onze gastheer was.

De afgelopen Stille Week en ook de weken daarvoor hebben we dit níet kunnen doen. We konden niet samenkomen in de kerk. We konden elkaar niet de vrede van Christus wensen met een

handdruk of een omhelzing. We konden niet met elkaar eten van hetzelfde brood en drinken uit dezelfde beker. Vooral op Witte Donderdag was dat een groot gemis.

Betekent het dat Christus als de Levende ons nu ontbreekt, in deze tijd van strenge maatregelen om coronabesmetting tegen te gaan? Betekent het dat de sporen van de Levende Heer nu onder ons onvindbaar zijn?

Juist niet, denk ik. Want nu zijn wij degenen die hongeren en dorsten. Nu zijn wij Jezus' broeders en zusters die gevangen zitten in onze huizen. In het gemis van het gezamenlijk vieren en delen zijn wij in de positie van de minsten van Jezus' broeders en zusters. Dus ook onder ons, juist in onze ontbering, zijn er sporen te vinden, dat Jezus erbij is, als de Levende, en dat hij deelt in ons gemis.

Dat Jezus is opgestaan, dat hij waarlijk is opgestaan, zoals we zo dapper zeiden aan het begin van de dienst, en zoals we zo vastberaden zongen, dat wéten we niet. We weten niet of het waar is, dat hij de dood heeft overwonnen. We weten niet zeker dat alles ooit goed zal komen. Het is geen vaststaand feit, dat de zachte krachten zullen winnen op het eind. Wanneer we niet weten waar we het zoeken moeten, met al het geweld in de wereld, de koude haat, de eindeloze stromen van ontheemde mensen, de dreiging van een virus dat over heel de wereld waart, dan vinden we geen oplossing in ons geloof. Er is geen zekere uitkomst. Er is geen vast omschreven einddoel. Er zijn alleen wat oude sporen, vage tekenen, zoals lintjes aan de bomen in het bos.

Maar wanneer we toch hardnekkig blijven zoeken, doorgaan met zoeken naar tekenen van hoop, dan krijgen we al gaande toch weer nieuwe moed. Het gaan zelf, het in beweging zijn, de zoektocht voedt ons vertrouwen, dat merken we, vaak tot onze verbazing. Al gaande groeit toch onze hoop.

Zo gaan we van teken naar teken, van aanwijzing naar aanwijzing. Dit grote spoorzoeken heet geloven. Meer dan geloven is het niet. Zien wordt het niet. Zoeken blijft het. Want hopen we de Levende werkelijk te ontmoeten, dan is hij al weer voorbijgegaan, verder getrokken. We moeten het doen met sporen. Teken, die zich voordoen in de betrokkenheid bij de minsten der mensen, wier gebrek of gemis Jezus deelde. Sporen die zijn te vinden in de ontmoeting met mensen aan wie je zien kunt, dat ze door Jezus zijn geraakt en geïnspireerd. Levenstekens die ons gegeven worden bij het delen van brood en wijn, of alleen al het hongeren daarnaar, het gemis ervan. Deze sporen zijn duidelijk en reëel genoeg om te vermoeden, dat we geen droombeeld najagen, maar een levende gestalte met een werkelijke uitstraling.

En nu is het bijzondere van dit spoorzoeken, dat wanneer je zoekt, dat je dan de weg van Jezus al bent ingeslagen, dat je die weg al bent opgegaan. Zoeken is al volgen, Jezus volgen in zijn spoor. Zoeken betekent al dóen wat Jezus van ons vroeg, mensen opzoeken aan wie wij iets te geven hebben of mensen ontmoeten die óns verder kunnen helpen. Al zoekend geef je al gehoor aan Jezus opdracht om op te staan en hem te volgen op zijn weg.

Zo gaat Jezus voor ons uit als de Levende. Dat vieren we op dit Paasfeest.

Amen